यादृशः पुरुषस्यात्मा तादृशं सम्प्रभाषते । यथारूपोऽन्तरात्मा ते तथा रूपं प्रभाषसे ।
सन्ति वै पुरुषाः शूराः सन्ति कापुरुषास्तथा । उभाविमौ दृढौ पक्षौ दृश्येते पुरुषान्प्रति ।
एकस्मिन्नेव जायेते कुले क्लीवमहाबलौ । फलाफलवती शाखे यथैकस्मिन् वनस्पतौ ।
नाभ्यसूयामि ते वाक्यं ब्रुवतो लाङ्गलध्वज । ये तु शृण्वन्ति ते वाक्यं तानसूयामि माधव ।
कथं हि धर्मराजस्य दोषमल्पमपि ब्रुवन् । लभते परिषन्मध्ये व्याहर्त्तुमकुतोभयः । ४५
समाहूय महात्मानं जितवन्तोऽक्षकोविदाः । अनक्षज्ञं यथाश्रद्धं तेषु धर्मजयः कुतः ।
यदि कुन्तीसुतं गेहे क्रीडन्तं भ्रातृभिः सह । अभिगम्य जयेयुस्ते तत्तेषां धर्म्मतो भवेत् ।
समाहूय तु कौन्तेयं क्षत्त्रधर्म्मरतं सदा । निकृत्या जितवन्तस्ते किन्तु तेषां परं शुभं ।
कथं प्रणिपतेच्चायमिह कृत्वा पणं परं । वनवासाद्विमुक्तस्तु प्राप्तः पैतामहं पदं ।
यद्ययं परवित्तानि कामयेत युधिष्ठिरः । एवमप्ययमत्यन्तं परं नार्हति याचितुं । ५०
कथञ्च धर्मयुक्तास्ते न च राज्यं जिहीर्षवः । निवृत्तवासान् कौन्तेयान् य आहुर्व्विदिता इति ।
अनुनीता हि भीष्मेण द्रोणेन च महात्मना । न व्यवस्यन्ति पाण्डूनां प्रदातुं पैतृकं पदं ।
अहन्तु तां शितैर्व्वाणैरनुनीय रणे बलात् । पादयोः पातयिष्यामि कौन्तेयस्य महात्मनः ।
अथ ते न व्यवस्यन्ति प्रणिपाताय धीमतः । गमिष्यन्ति सहामात्या यमस्य सदनं प्रति ।
न हि ते युयुधानस्य संरब्धस्य युयुत्सतः । वेगं समर्थाः संसोढुं वज्रस्येव महीधराः । ५५
कोहि गाण्डीवधन्वानं कश्च चक्रायुधं युधि । माञ्चापि विषहेत् को नु कश्च भीमं दुरासदं ।
यमौ च दृढधन्वानौ यमकालोपमद्युती । को जिजीविषुरासीदेद्धृष्टद्युम्नञ्च पार्षतं ।
पञ्चेमान्पाण्डवेयांस्तु द्रौपद्याः कीर्त्तिवर्द्धनान् । समप्रमाणान् पाण्डूनां समवीर्य्यान् मदोत्कटान् ।
सौभद्रञ्च महेष्वासममरैरपि दुःसहं । गदप्रद्युम्नशाम्बांश्च कालवज्रानलोपमान् ।
ते वयं धृतराष्ट्रस्य पुत्त्रं शकुनिना सह । कर्णेन तु निहत्याजावभिषेक्ष्याम पाण्डवं । ६०
नाधर्म्मो विद्यते कश्चिच्छत्रून्हत्वाततायिनः । अधर्म्म्यमयशस्यञ्च शात्रवाणां प्रयाचनं ।
हृद्गतस्त्वस्य यः कामस्तं कुरुध्वमतन्द्रिताः । विसृष्टं धृतराष्ट्रेण राज्यं प्राप्नोतु पाण्डवः ।
अद्य पाण्डुसुतो राज्यं लभतां वा युधिष्ठिरः । निहता वा मया सर्व्वे शेष्यन्ति वसुधातले ।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि सेनोद्योगपर्व्वणि सात्यकिक्रोधवाक्ये द्वितीयोऽध्यायः ॥ २ ॥
॥ द्रुपद उवाच ॥ एवमेतन्महाबाहो भविष्यति न संशयः । न हि दुर्य्योधनो राज्यं मधुरेण प्रदास्यति ।
अनुवर्त्स्यति तञ्चापि धृतराष्ट्रः सुतप्रियः । भीष्मद्रोणौ च कार्पण्यात् मौर्ख्याद्राधेयसौबलौ । ६५
बलदेवस्य वाक्यन्तु मम ज्ञाने न युज्यते । एतद्धि पुरुषेणाग्रे कार्य्यं सुनयमिच्छता ।
न तु वाच्यो मृदुवचो धार्त्तराष्ट्रः कथञ्चन । न हि मार्दवसाध्योऽसौ पापबुद्धिर्म्मतो मम ।
मार्दवं गर्दभे कुर्य्याद्गोषु तैक्ष्ण्यं समाचरेत् । मृदु दुर्योधने वाक्यं यो ब्रूयात्पापचेतसि ।
मृदुं वै मन्यते पापो भाषमाणमशक्तिकं । जितमर्थं विजानीयादबुधो मार्द्दवे सति ।